

ARTICLE INFO

Received: 08th October 2022

Accepted: 18th October 2022

Online: 29th October 2022

KEY WORDS

Davlat, yoshlar, imkoniyat, renessans, bunyodkorlik, rivojlanish va qarashlar.

YANGI O'ZBEKISTON – YOSHLAR NIGOHIDA

Rasulova Durdona Zafarjon qizi

Namangan Davlat Universiteti

Yuridik fakulteti

3-bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7262808>

ABSTRACT

Ushbu maqolada bugungi Yangi O'zbekistonda yoshlarga yaratib berilayotgan imkoniyatlar va shu asosida yangilangan diyor va keng imkoniyatlar davri borasida ma'lumotlar beriladi. Shu bilan birga yoshlarni bunga bo'lgan munosabatlari va qarashlari aks ettiriladi.

Qadimgi davrlardan bizga ma'lumki, davlat rivojlanishi uchun bir qancha ijtimoiy bosqichlardan o'tib kelingan jumlada, ibtidoiy jamoa tuzumi, harbiy demokratiya, quldorlik jamiyati, feodalizm, kapitalizm, sotsializm, va hozirgi yangi fuqarolik jamiyatiga asoslangan demokratik ko'rinishga ega bo'lgan tuzum. Ushbu davrlar o'ziga tegishli bo'lgan bir qancha xususiyatlari bilan ajralib turadi, xususan, ibtidoiy jamoa tuzumi bu – dastlabki odamlarning ilk jamoa sifatida birlashgan guruhlar yig'indisi hisoblanib, turmush va mehnat umimiyligi negizida shakillangan. "Feodalizm" tartibi esa o'zining mulkchilikka asoslanganligi bilan ajralib turadi bu davr taxminan milodiy VI asrlardan vujudga kela boshlagan. Quldorlik jamiyati esa bu o'z ichida bir qancha davrlarni qamrab olgan bo'lib bu davrda ko'pchilik insoniyatlar boylarning qo'lida muayyan huquqlarsiz, faqatgina majburiyat asosida xizmat qilishgan. Biroq bir biridan farqli o'laroq kapitalizm hamda sotsializm davrlari asosan bozor iqtisodiyoti bilan aloqador hisoblanib

siyosiy hamda ijtimoiy jihatdan davlat;arning shakillanishiga asos bo'lib xizmat qilgan va bu borada davlatlar o'rtasida ijtimoiy va siyosiy aloqadorlik vujudga kelib kengaya boshlagan biroq bu davrda ham fuqarolarning to'liq huquqlari mustahkamlanmagan bo'lib garchi erkin bo'lsada lekin erki o'zida bo'lmagan davrlar hisoblanagan.

1991-yil 31-avgust sanasi kuni yurtimiz, millatimiz uchun tarixiy ahamiyatga ega bo'lgan voqea yuz bergan ya'ni "O'zbekiston Respublikasi" degan mustaqil davlat tashkil topgan. Ma'lumki, keyingi besh yil davomida mamlakatimizda keng miqyosdagi demokratik o'zgarishlar amalga oshirilmoqda. "Yangi O'zbekiston" degan tushuncha real voqelikka aylanmoqda, shuni aytish kerakki, o'z yurtida ozod va erkin hayot, adolatli jamiyat barpo etishdek ulkan maqsadni o'z oldiga qo'ygan har qanday xalq, har qanday millat og'ir, mashaqqatli va murakkab taraqqiyot yo'lini bosib o'tadi deya ta'kidlashgan Prezidentimiz Sh.M.Miramonovich.

Mustaqillik bayrami arafasida bu shonli bayram oldidan mamlakatimizda katta tayyorgarlik ishlari amalga oshirilib, joylarda keng ko'lamli bunyodkorlik va obodonlashtirish ishlari shiddat bilan olib borildi. Jumladan, poytaxtimizga tutash 100 gektardan ortiq ulkan hududda "Yangi O'zbekiston" bog'i hamda betakror Mustaqillik majmuasi jadal sur'atlar bilan bunyod etilmoqda. Nasib etsa, bu yil eng ulug', eng aziz bayramimizni mana shu yangi maydonda o'tkazamiz. Hech shubhasiz, istiqlol yillarida yurtimizda yangi davlat va jamiyat qurish yo'lida tarixiy ishlar amalga oshirildi, mard va olijanob xalqimizning bukilmaz irodasi va ulkan salohiyati bilan katta marralar zabt etildi. Tarixan qisqa muddatda mamlakatimiz Konstitutsiyasi - Asosiy qonunimiz ishlab chiqildi va qabul qilindi. Vatanimiz suveren davlat sifatida jahon hamjamiyatidan munosib o'rin egalladi. O'zbekistonda zamonaviy davlatchilik asoslari yaratilib, konstitutsiyaviy tuzumga asos solindi. Davlat hokimiyatining uchta mustaqil tarmog'i - qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyatlari qaror topdi. Tom ma'nodagi konstitutsiyaviy davlat barpo etildi. O'zbekiston Respublikasining suvereniteti va davlat mustaqilligini, sarhadlarimiz daxlsizligi, xalqimizning tinch-osoyishta hayoti hamda milliy manfaatlarimizni ishonchli himoya qilishga qodir bo'lgan Qurolli Kuchlar tashkil etildi. Milliy valyutamiz - so'm joriy etildi va oltin-valyuta zaxiralarimiz shakllantirildi. Qadimiy tariximiz, boy madaniy merosimiz, milliy-diniy qadriyatlarimiz, o'zligimiz tiklandi. Mana shunday unutilmas tarixiy jarayonlarda faol ishtirok etish nasib etganidan baxtiyorman. Mustaqil taraqqiyot borasida erishgan ulkan yutuqlar bilan birga, yo'limiz ayrim xato va

kamchiliklardan ham xoli bo'lmaganini ochiq aytish lozim. Mustabid tuzumdan voz kechib, demokratik jamiyat barpo etishga qaratilgan jarayonlar, murakkab va tahlikali davrning o'zi turli muammo va vazifalarni oldimizga ko'ndalang qo'ydi. Ularni muvaffaqiyatli hal etish uchun bilim va tajribamiz, iroda va qat'iyatimiz ba'zan etsa, ba'zida etmagan holatlar ham bo'ldi. Shu bois mamlakatimiz taraqqiyotini yangi, yuksak bosqichga ko'tarish, buning uchun yangi islohotlarni amalga oshirish ob'ektiv zarurat, eng muhim strategik vazifaga aylandi. Darvoqe, "yangi" degan so'zning biz uchun alohida ahamiyati bor. Masalan, eng ko'hna bayramlarimizdan biri Navro'z - Yangi kun deb atalishini esga olaylik. Ushbu qadimiy bayram bilan bog'liq qadriyat va an'analar hayotimizga shu qadar singib ketganki, xalqimiz asrlar davomida, buyuk shoir va mutafakkir Alisher Navoiy aytganlaridek, "Har tuning qadr o'lubon, har kuning bo'lsin Navro'z!" degan ezgu tilaklar, pok niyatlar bilan yashab keladi. Yoki o'tgan asrning boshlarida yurtparvar, millatparvar bobolarimiz "jadidchilik", ya'ni, yangilanish va erkinlik, adolat va tenglik, ilm-ma'rifat va milliy o'zlikni anglash g'oyalarini bayroq qilib, kurash maydoniga mardona chiqqanlarini barchamiz yaxshi bilamiz. Bu ulug' zotlarning maqsadi - jaholat va qoloqlik girdobida qolib kelayotgan Turkiston xalqini dunyoviy ilm-fan, ilg'or kasb-hunarlar bilan qurollantirib, umumbashariy rivojlanish yo'liga olib chiqishdan iborat edi. Jadidlar tomonidan tashkil etilgan yangi usuldagi maktablar, teatr, kutubxona va muzeylar, gazeta va jurnallar, Turkiston farzandlarini chet ellarga o'qishga yuborish maqsadida tuzilgan xayriya jamiyatlari xalqimizni necha asrlik g'aflat uyqusidan

uyg'otdi, milliy ozodlik harakati uchun beqiyos kuch berdi. Afsuski, yurtimizda bol'sheviklar diktaturasi o'rnatilgani, chor mustamlakachilik siyosati yangicha shaklda davom ettirilgani ma'rifatparvar bobolarimizga o'z maqsad-muddolarini to'liq amalga oshirish imkonini bermadi. Lekin ularning ezgu orzu-niyatlari xalqimizning qon-qonida, tarixiy xotirasida saqlanib qoldi va hanuz yashamoqda, desak, ayni haqiqatni aytgan bo'lamiz. Shu ma'noda, bugungi kunda butun xalqimizning qalbidan chuqur joy olgan, umummilliy harakatga aylanib borayotgan "Yangi O'zbekiston" g'oyasi zamirida ana shunday ulug' ajdodlarimiz, umuman olganda, milliy tariximizda Birinchi va Ikkinchi uyg'onish davrlariga asos solgan alloma bobolarimizning orzu-intilishlari va armonlari ham mujassam, desak, adashmagan bo'lamiz. Insoniyat tarixi shundan dalolat beradiki, har qaysi xalq hayotidagi ma'naviy uyg'onish jarayonlari milliy o'zlikni anglashga olib keladi hamda mamlakatning iqtisodiy, madaniy taraqqiyotini yangi bosqichga ko'taradi. Bunday ijtimoiy noyob hodisa "Renessans" – uyg'onish, qayta tiklanish, yuksalish deb atalishi barchamizga ayon. Hozirgi vaqtda mamlakatimizda yana bir muhim Uyg'onish jarayoni kechmoqda. Shuning uchun "Yangi O'zbekiston" va "Uchinchi Renessans" so'zlari hayotimizda o'zaro uyg'un va hamohang bo'lib yangramoqda, xalqimizni ulug' maqsadlar sari ruhlantirmoqda. Bugungi kunda O'zbekiston demokratik o'zgarishlar, keng imkoniyatlar va amaliy ishlar mamlakatiga aylanib bormoqda. Aynan mana shu jarayon men uchun islohotlarimizning eng katta natijasidir. Chunki, maqsadning aniqligi – harakatlar samarasini ta'minlaydigan eng muhim mezondir. Agar biz bundan besh yil oldin

qabul qilgan Harakatlar strategiyasining tub mazmun-mohiyatini muxtasar ifoda etadigan bo'lsak, ushbu noyob hujjatda o'z oldimizga Yangi O'zbekistonni barpo etish va Uchinchi Renessans poydevorini yaratishdek buyuk vazifalarni strategik maqsad qilib qo'ygan edik. Ta'kidlash kerakki, Yangi O'zbekistonni barpo etish – bu shunchaki xohish-istak, sub'ektiv hodisa emas, balki tub tarixiy asoslarga ega bo'lgan, mamlakatimizdagi mavjud siyosiy-huquqiy, ijtimoiy-iqtisodiy, ma'naviy-ma'rifiy vaziyatning o'zi taqozo etayotgan, xalqimizning asriy intilishlariga mos, uning milliy manfaatlariga to'la javob beradigan ob'ektiv zaruratdir. Yangi O'zbekiston – demokratiya, inson huquq va erkinliklari borasida umume'tirof etilgan norma va printsiplarga qat'iy amal qilgan holda, jahon hamjamiyati bilan do'stona hamkorlik tamoyillari asosida rivojlanadigan, pirovard maqsadi xalqimiz uchun erkin, obod va farovon hayot yaratib berishdan iborat bo'lgan davlatdir. Sobiq ittifoq tarkibida bo'lgan va mustaqillikka erishgan har bir davlat uchun siyosiy tarix saboqlari o'ziga xos ahamiyat kasb etadi. Prezident Shavkat Mirziyoyev O'zbekiston Respublikasi mustaqilligining yigirma to'qqiz yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqida jadid ajdodlarning "Haq berilmas, haq olinur!" jumlasini takrorladi. Aynan shu nutqda O'zbekiston rahbari shunday ta'kidladi: "Bugun jahon miqyosida yurtimiz haqida so'z ketganda "Yangi O'zbekiston" iborasi tilga olinmoqda. Bu keyingi yillarda taraqqiyotning mutlaqo yangi bosqichiga qadam qo'yganimiz, erishayotgan zalvorli yutuqlarimizning e'tirofidir. Xalqimizning ulug'vor qudrati jo'sh urgan hozirgi zamonda O'zbekistonda yangi bir uyg'onish – Uchinchi Renessans davriga poydevor

yaratilmoqda, desak, ayni haqiqat bo'ladi. Chunki bugungi O'zbekiston – kechagi O'zbekiston emas. Bugungi xalqimiz ham kechagi xalq emas. Istiqloq yillarida bosib o'tgan shonli yo'limizga nazar tashlab, ertangi kunimizga, o'z kuch va imkoniyatlarimizga bo'lgan ishonchimiz yana-da ortmoqda. Mamlakatimizni rivojlantirishning Harakatlar strategiyasiga muvofiq barcha soha va tarmoqlarda amalga oshirayotgan islohotlarimiz bu borada hal qiluvchi omil bo'lmoqda. "Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari" degan da'vatkor g'oya hayotimizga tobora chuqur kirib bormoqda. Biz ayni shu asosda xalqimiz hayotini tubdan yaxshilash, inson huquq va erkinliklari, qonun ustuvorligi va ijtimoiy adolatni ta'minlash, innovatsion taraqqiyot borasida muhim qadamlarni qo'yamiz. Keng jamoatchilik, el-yurtimiz barcha ijobiy o'zgarishlarning tashabbuskori va bunyodkoriga

aylanmoqda. Mamlakatimiz fuqarolari qayerda bo'lmasin, davlat himoyasida ekanini, qonun va adolat kuchini his etib yashamoqda. Bugun bir haqiqatni qat'iy ishonch bilan aytish mumkin: dunyoda turli xavf-xatarlar, manfaatlar to'qnashuvi kuchayib borayotgan hozirgi tahlikali vaziyatda O'zbekistonda shakllangan yangi tizim o'zini to'la oqlamoqda".

Xulosa qilib aytganda, bugungi yagi davrimizda yaratilayotgan imkoniyatlar va imtiyozlar bu yoshlarning o'z davrida yangidan uyg'onish davrini ya'ni renessans tushunchasi joriy qila olish imkoniyatlaridan biri sifatida xizmat qiladi desak mubolag'a bo'lmaydi. Buning uchun avvalo yoshlar ongida ilm va bilim shu bilan bir qatorda bunyodkorlik g'oyalarni uyg'otish bu yurt kelajagi uchun poydevordir.

References:

1. <https://iiv.uz/news/yangi-ozbekiston-demokratik-ozgarishlar-keng-imkoniyatlar-va-amaliy-ishlar-mamlakatiga-aylanmoqda>
2. <https://xs.uz/uz/post/behbudij-hayot-bolganida-bugun-kim-bolar-edi>
3. <https://yuz.uz/uz/news/yangi-ozbekiston--yoshlarga-yangi-imkoniyatlar>
4. <https://conferencepublication.com/index.php/aoc/article/view/359/411>